

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 10. ožujka 2026.

Analiza presude

Mamuzić i drugi protiv Hrvatske
zahtjev br. 53358/21

povreda čl. 2. Konvencije – pravo na život
čl. 6. st. 1. Konvencije – pravo na pristup sudu
čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju – zaštita vlasništva

*Neučinkovita istraga smrtnog stradavanja
majke podnositelja za vrijeme Domovinskog rata
uzrok povrede čl. 2. Konvencije*

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u odboru od tri suca objavio je 9. listopada 2025. presudu u predmetu podnositelja koji su tvrdili da im je povrijeđeno pravo na život zajamčeno čl. 2. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija), pravo na pristup sudu zajamčeno čl. 6. st. 1. Konvencije i pravo na zaštitu vlasništva zajamčeno čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Majka podnositelja zahtjeva je ubijena 1991. u Maloj Vranovini na području Siska za vrijeme Domovinskog rata. Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu (dalje: ODO Zagreb) je 2006. zaprimilo zahtjev podnositelja za mirno rješenje spora u građanskom postupku radi naknade štete. S obzirom da su domaće vlasti tek tada zaprimile prvu informaciju o stradavanju majke podnositelja, odmah su odredile provođenje istrage. Policijski službenici Policijske postaje Glina i Policijske postaje Gvozd obavili su obavijesni razgovor s drugim podnositeljem, pet osoba iz Male Vranovine, unukom stradale i bivšim zapovjednikom Policijske ispostave Topusko. Drugi podnositelj je naveo kako je u tom razdoblju bio u Njemačkoj, ali da mu je četvrti podnositelj rekao da je tog dana njihova majka otišla iz kuće kako bi se pobrinula za stoku. Prvi i četvrti podnositelj su bili u kući kada su čuli povike njihove majke i pucnje iz automatskog oružja. Nakon što su istrčali iz kuće ugledali su četvoricu ili petoricu muškaraca, od kojih su dvojica bili odjeveni u plave, a ostali u maskirne odore. Majku su pronašli prerezanog vrata i odsječene ruke. U blizini mjesta stradavanja pronađen je voki-toki i maskirna kapa sa šahovnicom. Policija je obavila obavijesni razgovor i sa bivšim zapovjednikom Policijske ispostave Topusko koji je naveo kako se u predmetnom razdoblju pucalo na hrvatska sela na području Topuskog, te kako je bio siguran da taj dan i sljedeći dan, odnosno dan ubojstva majke podnositelja, nitko od pripadnika njegove jedinice nije odlazio u tom smjeru jer nisu dobili zapovijed za isto. Naveo je i imena sedam zapovjednika drugih hrvatskih redarstvenih i vojnih jedinica koje su se u to vrijeme nalazile u Topuskom i okolnim područjima. Nakon što je od Policijske uprave Sisačko-moslavačke zaprimilo posebno izvješće o provedenim

izvidima, Županijsko državno odvjetništvo u Sisku (dalje: ŽDO Sisak) je okvalificiralo smrtno stradavanje majke podnositelja kao ratni zločin protiv civilnog stanovništva. Županijski sud u Sisku je ispitao svjedoke koje mu je predložilo ŽDO Sisak. Iz izjava svjedoka je bilo razvidno kako je jedan od policijskih ili vojnih službenika koji su ubili majku podnositelja bio ranjen tijekom napada na nju. Policija je potom sastavila službenu bilješku u kojoj je navela da u Maloj Vranovini više nitko ne prebiva i da osobe koje su živjele na tom području u vrijeme stradavanja majke podnositelja, sada žive na nepoznatim adresama u Hrvatskoj i Srbiji. Podnositelji su 2006. podnijeli tužbu Općinskom građanskom sudu u Zagrebu (dalje: Općinski sud) radi naknade štete zbog smrti svoje majke. Općinski sud je u cijelosti odbio tužbeni zahtjev podnositelja jer je utvrdio da je nastupila zastara njihovog potraživanja te im je naložio da naknade parnični trošak državi. Županijski sud u Varaždinu je odbio žalbu podnositelja i potvrdio prvostupanjsku presudu. Vrhovni sud je odbio reviziju podnositelja protiv odluke o glavnoj stvari, dok je reviziju protiv odluke o troškovima odbacio kao nedopuštenu. Ustavni sud je odbacio njihovu ustavnu tužbu. Od 2010. do 2023. nisu poduzete nikakve radnje u istrazi smrti majke podnositelja, koja je i dalje u tijeku.

Europski sud je razmatrao predmet na temelju postupovnog aspekta čl. 2. Konvencije u kontekstu prigovora podnositelja da domaće vlasti nisu provele učinkovitu istragu smrtnog stradavanja njihove majke. Na temelju čl. 6. st. 1. i čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju je razmatrao prigovor podnositelja da su odluke o troškovima parničnog postupka dovele do povrede njihovog prava na pristup sudu i da su im nametnule prekomjeren teret.

Članak 2. Konvencije

Relevantna načela o učinkovitosti kaznene istrage temeljem čl. 2. Konvencije su sažeta u predmetu *Mustafa Tunç i Fecire Tunç protiv Turske*¹ ([VV], br. 24014/05, st. 172.-181., 14. travnja 2015.). Kako bi istraga bila učinkovita u kontekstu čl. 2. Konvencije ona prije svega mora biti odgovarajuća, odnosno mora moći dovesti do utvrđivanja činjenica, te prema potrebi, do identifikacije i kažnjavanja odgovornih osoba. Obveza provođenja učinkovite istrage predstavlja obvezu postupanja, a ne obvezu rezultata. Slijedom navedenog, nadležna tijela moraju poduzeti razumne mjere koje su im na raspolaganju kako bi osigurala dokaze u vezi s predmetnim događajem. Zaključci istrage moraju se temeljiti na sveobuhvatnoj, objektivnoj i nepristranoj analizi svih relevantnih elemenata. Nadalje, osobe odgovorne za provođenje istrage moraju biti neovisne od svake osobe koja je umiješana ili bi mogla biti umiješana u predmetne događaje. Navedeno podrazumijeva ne samo izostanak hijerarhijske ili institucionalne povezanosti, već i stvarnu neovisnost.

Hrvatske vlasti su uložile znatne napore radi progona ratnih zločina počinjenih tijekom rata u Hrvatskoj (*Kušić i drugi protiv Hrvatske*² (odl.), br. 71667/17, st. 105., 10. prosinca 2019.). Ustavna tužba je 2019. postala djelotvorno domaće pravno sredstvo za preispitivanje učinkovitosti istraga temeljem čl. 2. i čl. 3. Konvencije. Slijedom navedenog, podnositelji su 2020. podnijeli ustavnu tužbu, te je Ustavni sud meritorno ispitao njihov prigovor. Međutim, Ustavni sud je utvrdio kako podnositeljima nije uskraćena zaštita temeljem postupovnog aspekta čl. 2. Konvencije, te je isti odbio. Europski sud je istaknuo da Ustavni sud prilikom donošenja odluke nije proveo analizu dopuštenosti prigovora, niti je ispitao neaktivnosti domaćih tijela u istrazi smrti majke podnositelja. Utvrđenje Ustavnog suda temeljilo se isključivo na dokumentima dostupnima u parničnom postupku, a nije zatražio dostavu spisa o

¹ Sažetak presude je dostupan na [hrvatskom jeziku](#).

² Analiza odluke je dostupna na [hrvatskom jeziku](#).

istrazi smrtnog stradavanje majke podnositelja. Slijedom navedenog, Ustavni sud nije raspolagao dokumentacijom temeljem koje je mogao pravilno ispitati pitanje učinkovitosti istrage smrti.

S obzirom da je Ustavni sud meritorno odbio prigovor podnositelja, Europski sud je, protivno načelu supsidijarnosti, bio primoran provesti preispitivanje relevantnih činjenica u istrazi smrtnog stradavanja majke podnositelja. Europski sud je utvrdio da iako su prvi i četvrti podnositelj svjedočili smrtnom stradavanju njihove majke, nikada nisu bili ispitani tijekom istrage. Izjave svjedoka i predmeti navodno pronađeni u blizini mjesta smrtnog stradavanja su ukazivali na činjenicu da su počinitelji bili pripadnici hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga. Slijedom navedenog, očiti smjer istrage bio je provjeriti koje su se jedinice hrvatskih redarstvenih i oružanih snaga u tom trenutku nalazile u blizini Male Vranovine, te ispitati njihove zapovjednike i pripadnike. Policijski službenici su ispitali bivšeg zapovjednika Policijske ispostave Topusko, koji je zaničevao da je bilo koji pripadnik njegove jedinice na predmetni dan bio u Maloj Vranovini, ali je naveo imena sedam zapovjednika drugih jedinica koje su se u to vrijeme nalazile na tom području. Međutim, hrvatske vlasti nisu dalje istraživale to pitanje. Dva svjedoka su navela da je jedan od počinitelja bio ranjen tijekom napada na majku podnositelja. Europski sud je naveo da su domaće vlasti mogle provjeriti je li tog dana ili idućih dana neki od pripadnika redarstvenih ili oružanih snaga na tom području bio ranjen ili je zatražio liječničku pomoć. Nekoliko svjedoka je u parničnom postupku navelo i da su vlasti „Srpske autonomne oblasti Krajine“ provele izvide u vezi stradavanja majke podnositelja, kao i da su tim vlastima predani predmeti pronađeni u blizini njezina stradavanja. Europski sud je naveo da su hrvatske vlasti mogle zatražiti pomoć od srpskih vlasti kako bi provjerile postoje li dokazi povezani s njezinim stradavanjem. Zaključno, Europski sud je naveo kako od listopada 2010. gotovo nije bilo aktivnosti u istrazi smrtnog stradavanja majke podnositelja.

Slijedom navedenog, Europski sud je utvrdio povredu postupovnog aspekta čl. 2. Konvencije zbog neučinkovite istrage.

Članak 6. st. 1. i čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju

Europski sud je započeo ispitivanje prigovora podnositelja time što je utvrdio da podnositelji nikada nisu dobrovoljno platili dosuđene troškove, kao i da ih država nikad nije naplatila ovrhom. Štoviše, hrvatska Vlada je 28. prosinca 2023. donijela odluku o otpisu neplaćenih troškova i povratu plaćenih troškova dosuđenih državi u parničnom postupku za naknadu štete pretrpljene tijekom rata. Slijedom navedenog, podnositelji više nisu bili obvezni platiti te troškove, kao što nisu bili izloženi riziku da će država zatražiti ovrhu temeljem rješenja o troškovima postupka. Stoga više nisu postojale okolnosti kojima su podnositelji prigovorili te su ispravljani učinci mogućih povreda Konvencije i njezinih protokola.

Zaključno, Europski sud je utvrdio da se pitanje koje je dovelo do prigovora podnositelja treba izbrisati s liste predmeta Suda jer se isto može smatrati riješenim u smislu čl. 37. st. 1. t. (b) Konvencije.

Europski sud je podnositeljima zahtjeva dodijelio zajednički 3.100 EUR na ime troškova i izdataka.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2026. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava